

СТРАХУВАННЯ РИЗИКУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Студент гр. Е-01 Романченко Я.В.

Страховання тісно пов'язане з підприємницькою діяльністю, яка неможлива без ризику. За допомогою страховання створюються певні фінансові гарантії стабільності й прибутковості виробництва на випадок настання всляких несприятливих ситуацій, у якій рано чи пізно до певної міри опиняється кожна підприємницька структура, включена в мінливий непередбачений ринковий механізм. Страховання є не тільки спосіб захисту господарства від руйнівних стихійних лих, але й засіб подолання несприятливих періодів в економічній ринковій кон'юктурі.

Страховання ризиків – вид забезпечення та захисту майнових інтересів фізичних та юридичних осіб при настанні певних подій (страхових випадків) за рахунок грошових фондів, що формуються зі страхових внесків, які сплачуються ними (страхових премій), це дієвий захист від некоректних рішень і правильний спосіб підвищення відповідальності осіб, які їх приймають. Адже факт наявності страхового поліса вже стимулює до більш серйозного відношення щодо процесу прийняття рішень та проведення профілактичних дій, які припускає договір страховання ризиків. Враховуючи, що метою будь-якої підприємницької діяльності є одержання прибутку, особливо великого значення набуває страховання від очікуваної його втрати або недоодержання передбачуваних доходів.

Страховання одночасно виступає як один з стабілізаторів економічної та соціальної ситуації в країні і як одна зі сфер економіки і бізнесу. Це один з методів управління ризиками. Його суть полягає у зменшенні участі самої фірми у відшкодуванні збитку за рахунок передавання нею (фірмою-страхувальником) страховій компанії (страховику) відповідальності. Застосування методу на рівні фірми виправдане в таких випадках: імовірність реалізації ризику, тобто появи збитку, невисока, але розмір можливого збитку досить великий. Імовірність реалізації ризиків, тобто появи збитку, висока, але розмір можливого збитку невеликий. Страховання виправдане, якщо ризики однорідні чи неоднорідні та їх багато. Звичайно, через малий розмір можливого збитку фірма може не страхувати ризики. Однак велика їх кількість може призвести до значного збитку. У разі, коли ризики однорідні й масові, фірма може управляти ними на основі самострахування, коли використовуються власні страхові фонди, призначені для покриття збитків, на зразок фондів страхових і перестраховувальних компаній. Страховання виступає як один із засобів забезпечення економічної свободи і прав особистості в умовах ринкової економіки. Розрізняють внутрішнє і зовнішнє страховання фінансових ризиків. Нейтралізація ризиків за рахунок внутрішніх механізмів фінансової стабілізації у ряді випадків є неможливою.

В цьому разі єдиним запобіжним заходом по усуненню збитків від настання ризиків є зовнішня їх нейтралізація. Сутність зовнішнього страхування фінансових ризиків полягає в “передачі” фінансових ризиків стороннім господарюючим суб’єктам – партнерам по господарській діяльності, страховим компаніям тощо. Критерієм вибору страховика в процесі зовнішнього страхування фінансових ризиків є рейтинг страхової компанії, рівень її платоспроможності, перелік послуг по страхуванню конкретних видів цих ризиків, що надаються нею. Внутрішнє страхування фінансових ризиків передбачає формування підприємством певного “ризикового капіталу” в формі страхового (резервного) фонду, спеціальних цільових резервних фондів, відповідних резервних статей в капітальних і поточних бюджетах підприємства. Отже, таке страхування є системою заходів, що розробляється підприємством з метою забезпечення нейтралізації негативних наслідків фінансових ризиків в процесі господарської діяльності.

При оцінці ефективності страхування фінансових ризиків, слід пам’ятати, що внутрішнє і зовнішнє страхування фінансових ризиків вимагає певного відволікання фінансових ресурсів підприємства. Тому в кожному конкретному випадку необхідно визначати, наскільки негативний ефект такого відволікання співставний з розміром страхового відшкодування при виникненні страхового випадку. Прибуткова підприємницька діяльність передбачає постійне оновлення основних активів, впровадження нових технологій, заміну традиційних матеріалів тощо. Іншими словами, неможливо вистояти в конкурентній боротьбі без пошуків невикористаних резервів підвищення ефективності виробництва, а значить, без розумного ризику. Звичайно, при цьому дуже вірогідні й втрати. Страхування від них може стати важливою підтримкою підприємців в освоєнні досягнень науково-технічного прогресу. В умовах становлення ринкової економіки і саме страхування все більше стає об’єктом комерційної діяльності. Страховик, беручи на себе відповідальність за певні матеріальні активи чи господарські операції, тим самим ризикує сам. Тому він може братися за деякі види страхування, яким властива підвищена небезпека, пов’язана з великими ризиками. Однак багато з них можуть стати об’єктом взаємного страхування. Класифікація страхування ризиків по об’єктах страхового інтересу виділяє майнове страхування, страхування відповідальності та страхування персоналу. Страхування має певні обмеження. В першу чергу це ціна. Інколи премія страховику за прийняття на себе ризику перевищує ту ціну, яку фірма-страхувальник вважає розумною за трансфер цього ризику. Іншим обмеженням для використання страхування є неможливість застрахувати деякі види ризиків у принципі.

Науковий керівник: доц. Сабадаш В.В.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 185-186.